

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

**Aquesta transcripció està pendent de
verificació i correcció. Pot contenir, doncs,
errades de fidelitat i incorreccions
lingüístiques i no es pot considerar
com una publicació oficial**

Sessió núm. 6 / COSDARC / 21.04.2026

Doc. Q:\D18\R440Transcripcio\COSDARC\06COSDARC\

Fitxer 06COSDARC1

XV legislatura · cinquè període · sèrie C · número ****

Comissió de Seguiment del Desplegament de les Actuacions de l'Agenda Rural de Catalunya

Sessió 6, dimarts 21 d'abril de 2026

Presidència de la I. Sra. Lluïsa Llop Fernàndez

Sessió 6 de la COSDARC

La sessió de la Comissió de Seguiment del Desplegament de les Actuacions de l'Agenda Rural de Catalunya (COSDARC) s'obre a ****. Presideix Lluïsa Llop Fernàndez, acompanyada de la vicepresidenta, Rosa Maria Ibarra Ollé, i de la secretària, Irene Negre i Estorach. Assisteix la Mesa el lletrat Joan Ridao i Martín.

Hi són presents [Manel Ezquerro Tomàs](#), pel G. P. Socialistes i Units per Avançar; [Ignasi Prat i Sarri](#), pel G. P. de Junts; [Montse Bergés i Saura](#), pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; [Jaume Veray Cama](#), pel G. P. del Partit Popular de Catalunya; [Rafael Villafranca Mercé](#), pel G. P. de VOX en Cataluña; [Núria Lozano Montoya](#), pel G. P. Comuns; [Dani Cornellà Detrell](#), pel G. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, i [Sílvia Orriols Serra](#), pel G. Mixt[membres comissió].

[Assisteix] a aquesta sessió [assistents].

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença d'una representació de l'Associació de Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya davant la Comissió de Seguiment del Desplegament de les Actuacions de l'Agenda Rural de Catalunya (tram. 357-00959/15).
2. Compareixença d'una representació de la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya davant la Comissió de Seguiment del Desplegament de les Actuacions de l'Agenda Rural de Catalunya (tram. 357-00960/15).
3. Compareixença d'una representació d'Unió de Pagesos davant la Comissió de Seguiment del Desplegament de les Actuacions de l'Agenda Rural de Catalunya (tram. 357-00961/15).
4. Compareixença d'una representació de la Institució Catalana d'Estudis Agraris davant la Comissió de Seguiment del Desplegament de les Actuacions de l'Agenda Rural de Catalunya (tram. 357-00962/15).

La presidenta

Bona tarda a totes i a tots, diputats, diputades, compareixents. Comencem la Comissió de Seguiment de Desplegament de les Actuacions de l'Agenda Rural de Catalunya. Comencem excusant el conseller Ordeig, que avui per agenda li era impossible comparèixer en aquesta comissió, però agraint la compareixença de les diferents entitats que avui podrem parlar i debatre sobre aquest desplegament de l'agenda rural.

Compareixences

357-00959/15 a 357-00962/15

Farem les vostres compareixences una darrere de l'altra, farem deu minutets per cadascun de vosaltres, després intervindran els grups parlamentaris i tornarem a tenir un torn amb vosaltres. L'ordre que farem, si us sembla bé, és, començarem amb la senyora Gemma Comajuncosa, cap de Política Agrària i Institucional de Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya; continuarem pel Xavier Pié Dols, com a vicepresident de la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya; a continuació,

la Raquel Serrat Tubau, coordinadora nacional de la Unió de Pagesos i que ve acompanyada del tècnic, del David Vivet; i acabarem amb els compareixents, amb la senyora Lourdes Viladomiu, com a representant de la Comissió Motora de l'Agenda Rural de la Institució Catalana d'Estudis Agraris, i el senyor Jordi Sala i Casarramona, de la mateixa Institució Catalana d'Estudis Agraris.

Per tant, si us sembla, començarem, tal com us deia, amb la intervenció de la senyora Gemma Comajuncosa, en nom de Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya, endavant.

Gemma Comajuncosa i Sambeat (representant de Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya, JARC)

Molt bé. Se'm sent, no? Bona tarda, presidenta, membres de la comissió, diputats, assistents. Primer de tot, agrair-vos des de JARC aquesta compareixença per parlar davant de la comissió respecte a aquest repte que es titula Sistema agroalimentari i avançar cap a la sobirania alimentària. Primerament, abans d'entrar a analitzar aquest repte, sí que voldríem contextualitzar l'Agenda Rural de Catalunya, què és el que suposa. Surt d'un procés participatiu molt llarg i molt ampli i, llavors, amb una redacció que s'ha efectuat a través d'una comissió redactora amb diferents associacions, i això ha suposat, amb una participació tan àmplia, ha suposat que d'aquest document surtin unes vuit-centes noranta accions, basades en set reptes.

Llavors, nosaltres avui venim a parlar del repte quart. Els reptes són set, serien persones, benestar i repte demogràfic, transició ecològica, territori connectat, sistema agroalimentari, que és el que ens ocupa avui, gestió forestal, innovació i dinamització social i econòmica i governança. Abans d'entrar a analitzar el repte, des de JARC sí que volem posar sobre la taula i davant d'aquesta comissió la preocupació que tenim respecte a què es tracta d'un document amb moltíssimes accions, vuit-centes noranta. Llavors, de la forma que de moment està estructurat, considerem molt complicat la seva viabilitat o poder-lo desplegar.

Creiem que cal concretar i aplicar accions concretes perquè aquestes accions es puguin mesurar, es pugui fer un seguiment i es pugui saber el seu impacte respecte a l'objectiu que s'ha pretès. Llavors, en aquest sentit, valorem positivament la iniciativa del Govern de la Generalitat de crear el Pacte Rural de Catalunya, el Pacte

Rural Català, com a estratègia per tal que sigui un instrument estratègic per consolidar l'agenda rural i poder concretar compromisos de l'agenda que estiguin alineats amb els reptes identificats. És a dir, trobem una bona iniciativa per fer un desplegament de l'agenda que en aquest cas sigui efectiu, si em permeteu, perquè donat com està actualment el document, ho veiem molt complicat.

Estem a l'espera de conèixer aquests compromisos o no sé quantes mesures seran o quantes accions, però entenem que seran un nombre que es puguin abordar per poder treballar i a l'espera de rebre aquesta informació que llavors ja valoraria. Si entrem en el repte quart, que és el que ens ocupa, comentar-vos que aquest repte, com que l'estructura del document és complexa, es divideix en subreptes, que alhora es divideixen en subsubreptes.

Jo, si us sembla, el que faria seria, ara de forma molt breu, anomenar els subreptes d'aquest repte quart i des de JARC us destacariem quins reptes ens semblen més importants, però amb un fil conductor. És a dir, tots són importants, però els reptes que ara us destacariem d'aquests vuit subreptes tenen un fil conductor amb el model d'agricultura que defensa la nostra entitat i intentarem que en aquest cas hi hagi una connexió, perquè sí que també trobem que, ara per ara, el que serien les polítiques quotidianes del Departament d'Agricultura no estan connectades amb l'agenda rural. No hi ha una connexió, no hi ha un encaix. També fora necessari, suposo que serà funció d'aquesta comissió, més endavant, que pugui haver-hi un encaix entre les polítiques quotidianes que s'estan aplicant al Departament i les accions o els reptes que contempla aquesta agenda rural.

Sense més, enumeraré molt ràpid, més que res per situar-nos-hi, els subreptes que marca aquest repte quart. El primer seria promoure l'accés als recursos productius i protegir els espais agraris. El segon seria avançar cap a un model productiu més divers i ecològic. El tercer, donar suport a la petita i mitjana empresa transformadora agroalimentària de proximitat i fomentar les infraestructures compartides. El quart seria potenciar els circuits curts de proximitat, la venda directa i la distribució compartida. El cinquè seria millorar les condicions laborals, el relleu generacional i la formació i transferència agrària. El sisè seria implementar polítiques alimentàries basades en el dret a l'alimentació i educar en la cultura alimentària. El setè seria

impulsar i donar suport a models d'organització cooperatius i participatius al sector agroalimentari i pesquer. I el vuit seria normativa i fiscalitat.

D'aquests vuit subreptes, JARC en destacariem quatre. Sí que d'aquests subreptes hi ha dues accions. A veure, d'aquest repte quart, com molt bé hem comentat abans, d'aquestes vuit-centes noranta-dues accions que contempla el document d'agenda rural, s'han prioritzat dues-centes setanta-set. Llavors, d'aquest repte quart, s'han prioritzat vuit reptes i nosaltres coincidim en dues accions que estan prioritzades en aquest repte quart. Si començo pel primer, destacariem promoure l'accés als recursos productius i protegir els espais agraris. Aquí ens centrariem en el subsubrepte facilitar l'accés a la terra. Nosaltres aquest subsubrepte el considerem molt important.

Parla de garantir accés a la terra, del potencial econòmic, encarat a la incorporació de joves i prioritzant l'establiment de projectes amb major impacte ambiental i social. Això ho lligariem amb mesures fiscals que exposarem més endavant, que també ho contempla el repte quart, en l'últim subrepte. Comentar-vos que facilitar l'accés a la terra, sí que és veritat que tenim la llei d'espais agraris que està sense desenvolupar. El Pla Territorial Sectorial de Catalunya i el Pla Territorial Sectorial Específic estan sense desenvolupar. Això, sincerament, ho trobem greu.

Han passat set anys des que es va aprovar la llei d'espais agraris. Sí que s'entén que sempre hi ha un termini normal per desplegar una llei, però que hagin passat set anys i no s'hagi desplegat el Pla Territorial Sectorial de Catalunya, ara, iniciant el Plater com es vol implantar, trobem que hi ha una confrontació de normatives i inseguretat total en el sector per protegir el sòl agrari. Això també ho posem en relleu perquè a l'agenda rural també es contempla això. Una altra submesura que volem destacar seria millorar les condicions laborals, el relleu generacional i la formació i transferència agrària.

Aquí per a nosaltres...

Fitxer 2

és clau incentivar el relleu generacional agrari. És un punt clau que considerem que s'hauria de prioritzar com a mesura. I hi ha una acció que es destaca com a prioritària, que seria promoure un pla nacional per al relleu generacional, que inclogui mesures de millora de la incorporació de joves agricultors, mesures que fomenten el mentoratge, nous agricultors, entre altres. Aquestes mesures de millora nosaltres també les relacionem amb mesures de fiscalitat que enumerarem més endavant. Un altre subrepte que nosaltres considerem molt important i que aquí sí que hi ha hagut un avenç, però aquesta desconexió que sembla que hi ha entre la política quotidiana del departament i l'agenda rural sembla que no hi ha connexió, és la d'implementar polítiques alimentàries basades en el dret a l'alimentació i educant la cultura alimentària.

Aquí hi ha un subsubrepte, que és millorar l'educació sobre l'alimentació i revaloritzar els coneixements dels pagesos. I també hi ha el de dissenyar una assignatura per escoles sobre sistemes productius, impactes a l'agroindústria, solucions i iniciatives a escala local. Com molt bé saben, des de JARC hem impulsat un projecte juntament amb Coag, que es titula Una educació basada en el coneixement de la nostra riquesa alimentària. És un projecte que fa un parell d'anys que l'estem mostrant i l'estem reivindicant, i sembla ara que al departament hi ha el compromís d'instaurar un pla pilot a vint-i-quatre escoles per crear una assignatura dintre del currículum que sigui de l'agroalimentació.

La voluntat del departament era arrencar això ara al mes de març del 2026 i amb la voluntat que després s'ampliï a més escoles. Això seria un subrepte amb una acció que sembla que sí que s'ha avançat i en aquest sentit el departament sí que està donant terme a accions i seria bo també fer un seguiment respecte a aquesta acció perquè per JARC el tema de l'educació és molt important. I per últim tindríem la normativa i fiscalitat, que us he dit que lligaríem amb les altres que hem enumerat.

Aquest subrepte parla de desplegar el reglament de la llei d'espais agraris, que ja ho he comentat, evitar penalitzacions fiscals als productors i millorar la compensació de les pràctiques agràries sostenibles, voluntàries, obligatòries, mitjançant deduccions fiscals i també parla de millorar les condicions d'accés a les línies de finançament a les quals es pot accedir la pagesia, per assegurar i garantir la continuïtat de les

explotacions agràries, impulsar que l'Institut Català de Finances es converteixi en entitat financera pública. Per nosaltres ens sembla molt important a l'hora de prioritzar accions de l'agenda tenir clar el model agrari que es vol defensar. Nosaltres defensem o creiem que s'ha de prioritzar, si s'han de concretar accions, el que seria el model agrari d'agricultor professional i el relleu generacional.

Nosaltres com a JARC hem demanat o hem reivindicat unes mesures fiscals molt concretes, per això parlem de mesures i ara les enumeraré, que seria, per exemple, de cara a joves, de lliure amortització de les inversions agràries per joves i agricultors professionals, com la concertació econòmica del País Basc, exempció de la tributació de les terres arrendades a joves i agricultors professionals, i exempció de la tributació dels ajuts rebuts pels joves. I, a més a més, també línies de finançament àgils i permanents a través de l'Institut Català de Finances. Creiem que les mesures de fiscalitat són mesures atrevides, però molt necessàries com està la situació ara del nostre sector, amb l'envelliment que té, i creiem que seria un impuls molt important pels joves aquest tema de liquiditat i de fiscalitat.

Per acabar, i acabo, com a JARC valorem positivament, com no podria ser d'una altra manera, l'Agenda Rural de Catalunya com un instrument estratègic per afrontar el despoblament, la falta de relleu generacional i la fragilitat econòmica i social que es donen al món rural, però, precisament, aquesta manca de desplegament que ens trobem ara genera certa frustració en el nostre sector. Passem de l'anunci polític a la realitat. La realitat que ens trobem ara és un buit de concreció, no s'ha traduït en un pla operatiu clar, de moment, no compta amb un calendari d'execució pública i verificable, ni s'ha dotat d'indicadors de seguiment que permetin avaluar-ne el seu impacte.

De moment, creiem que l'agenda corre el risc de convertir-se en un document declaratiu, amb una elevada càrrega simbòlica, però amb una implementació pràctica insuficient i del tot inviable, considerem, amb aquestes vuit-centes noranta accions. Quins efectes directes té aquesta falta de desplegament? Creiem que afecta directament la incorporació de joves, pagesos, tan necessària, dificulta la planificació de projectes vitals i professionals en el món rural, i alimenta la percepció que les polítiques públiques arriben tard o a vegades no arriben. Per tant, creiem

que existeix un risc de desconexió, que ja hem denunciat abans, entre estratègia rural i política agrària, que creiem que s'hauria de d'esmenar a través d'aquesta comissió de seguiment.

I per últim, i acabo, les propostes que faria JARC, o que demanaríem, seria un calendari públic de desplegament, amb unes prioritats anuals d'aquesta agenda, un pressupost finalista associat a les mesures de l'agenda, un espai estable de seguiment amb les organitzacions professionals agràries legitimades, enfocament clar en joves, pagesia professional i activitat econòmica real, i una avaluació periòdica, amb indicadors mesurables i transparents. Creiem que l'Agenda Rural de Catalunya no pot quedar atrapada entre el relat i la inacció, i reclamem que es passi de la promesa a la política efectiva. Sense pagesia jove, professional i viable, considerem que no hi ha món rural.

Sense desplegament real, entenem que no hi ha Agenda Rural.

Moltes gràcies.

La presidenta

Gràcies a la senyora Comajuncosa. Seria ara el torn del senyor Xavier Pié, en nom de la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya.

Xavier Pié Dols (vicepresident de la Federació Cooperatives Agràries de Catalunya)

Bona tarda a tothom, diputats. Nosaltres, en aquestes properes setmanes, restarem pendents de la proposta que presenti el Govern sobre el Pacte Rural de Catalunya, que prioritzarà entre trenta i quaranta compromisos de l'Agenda Rural amb mesures de validació. També inclourà àmbits no regulats a l'Estatut dels Municipis Rurals, però en què el Govern treballa mitjançant projectes sectorials, com ara la nova gestió forestal de Catalunya.

A continuació, analitzarem de les accions del repte quatre, que aquí la Gemma ha fet una mica la feina d'explicar abans tots els temes, intentaré ajustar-me el temps, que considerem més rellevants i prioritaris pels interessos del cooperativisme agrari. Per nosaltres hi ha tres accions que són molt essencials. La cinc-cents trenta-nou, que seria el fomentar i reactivar les figures del cooperativisme i associacionisme al sector agroalimentari a través de línies d'ajuts adaptades al model cooperatiu. La

494, el foment del cooperativisme dels treballadors i treballadores agràries i del sector alimentari com a forma d'organització del treball i de les necessitats productives.

El 498, facilitar el relleu agrari dels joves a través de la forma cooperativa. Com a entitats que defensem els interessos del cooperativisme agrari, demanem consolidar les línies de suport a les cooperatives i als productors que hi estan vinculats i dotar-les de suficient pressupost. Actualment tenim sobre la taula importants projectes com l'Impuls.Coop, per fomentar determinats projectes cooperatius estratègics, entre les mesures dels quals hi ha la incorporació de nous socis joves a les cooperatives. Sol·licitem que es faci la convocatòria de l'any 2026 i que es disposi d'un import de 19,5 milions per les anualitats 2027, 28 i 29.

També, i coneixedors de la incertesa pressupostària actual, no podem desaprofitar l'oportunitat per explicitar alguns elements que considerem que també haurien d'impulsar a curt termini. El primer de tots seria que tenim pendants la publicació dels ajuts per pal·liar els efectes en les cooperatives agràries i les SATs, de les adversitats i les pèrdues de producció de la campanya 24-25. Vam presentar la sol·licitud al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i Alimentació el febrer del 2025 i, tot i disposar d'un esborrany d'ordre des de fa mesos, encara no s'ha publicat. El DARPA plantejava un pressupost de 5 milions d'euros i per això sol·licitem també que s'habiliti la partida pressupostària al més aviat possible per tal de poder fer la convocatòria amb caràcter urgent.

Per altra banda, també considerem rellevant que es prevegi ampliar en 5 milions d'euros la dotació per la convocatòria d'ajuts pel foment dels grups operatius de la innovació. Aquest és un instrument que ajuda a trobar solucions pràctiques a reptes del sector d'una forma col·laborativa. També voldríem destacar la mesura 485, la de simplificar els tràmits administratius.

Des de l'FCAC portem el seguiment de l'Acord de treball per la simplificació administrativa en el sector primari i de l'Acord de Govern per al qual s'aproven mesures urgents de simplificació administrativa en l'àmbit agrari ramader. I actualment els titulars d'explotació han d'assumir una càrrega burocràtica elevada, sovint al marge de la seva activitat diària, agrari habitual, i en molts casos aquesta

situació genera esgotament i desincentiva tant la continuïtat de l'activitat com les noves incorporacions. Més enllà de les mesures anunciades, cal garantir que la simplificació administrativa arriba efectivament als agricultors i als ramaders.

Per l'FCAC és fonamental aplicar la filosofia de les tres erres. Reduir els tràmits necessaris, reutilitzar tota la informació que ja té el propi departament per evitar duplicitats tot apostant per la dada única, que evitaria la presentació repetida de documents i repensar el model de suport a les explotacions, tot reforçant el paper de les entitats col·laboradores. Reclamem accions concretes com la creació d'una finestreta única agrària, que integri totes les administracions implicades, l'anàlisi prèvia de l'impacte administratiu de noves normatives, la millora de la relació entre l'Administració i les entitats col·laboradores i la implantació real d'eines digitals eficients com el Rural Data.

Per últim, hi hauria tota la part del 546 al 549 que aquests també per nosaltres són elements importants. El 546, el desplegar el Reglament de la Llei d'espais agraris amb celeritat i anar més enllà del Registre de terres en desús, articulant mecanismes proactius per incentivar econòmicament i tècnicament la posada en funcionament de projectes amb major impacte socioambiental, i també contemplar i fomentar altres valors potencials de l'espai agrari més enllà del pròpiament productiu. I el 549, desplegar el Reglament de la Llei d'espais agraris, especialment en allò referent a la identificació dels espais d'alt valor agrari, definits pels plans territorials sectorials.

Des de la FCAC compartim els objectius i la necessitat de desplegar aquesta llei per preservar l'activitat agrària. Es tracta d'una norma ambiciosa, que requereix d'una dotació adequada de recursos econòmics i humans pel seu desplegament. Actualment només hi ha dos plans sectorials agraris en procés, el del Priorat i el del Penedès, i encara estem pendents que s'elabori el reglament de la llei, que hauria de contemplar principalment els següents elements. Un pla territorial agrari específic, que seran els territoris que hauran de delimitar l'àmbit geogràfic de cada pla específic. Un cop definit l'àmbit, serà el DARPA qui el desenvolupi i el reglament haurà d'establir qui pot sol·licitar aquest àmbit, quin serà el procés d'elaboració i qui pot participar, entre d'altres.

El Pla territorial agrari de Catalunya serà el resultat de la suma dels plans territorials agraris específics i el Registre de terres agràries en desús. La llei hauria de ser un paraigües que coordini iniciatives que altres institucions estan treballant per evitar duplicitats, malbaratament de recursos i inseguretat jurídica. També creiem que s'hauria d'incentivar el 520, aquest seria el que nosaltres també creiem que és interessant, el fomentar la compra pública de proximitat i sostenible. Facilitar l'entrada i el manteniment al sector d'exportacions que compleixin determinats compromisos ambientals i socials basats en l'agroecologia i demanem també que s'iniciï al més aviat possible la tramitació de la llei de l'alimentació de Catalunya, per tal d'afrontar reptes com assolir que almenys un percentatge establert de l'oferta alimentària de caràcter públic sigui un producte local i de temporada.

I en el marc del currículum de l'educació bàsica establert pel Departament Competent en Matèria d'Educació es promogui, impulsi i faciliti el desenvolupament de l'educació alimentària com a part de la formació integral de l'alumnat.

Això seria tot.

La presidenta

Gràcies. Passaríem ara després de les explicacions al vicepresident de la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya, és el torn de la senyora Raquel Serrat com a coordinadora..., *(Veus de fons.)* Sí, ara el paro, *(La presidenta riu.)* com a coordinadora nacional de la Unió de Pagesos.

Gràcies.

Raquel Serrat (coordinadora nacional d'Unió de Pagesos)

...*(Per raons tècniques, no han quedat enregistrats els primers mots de la intervenció de l'oradora.)* baixa d'un quaranta per cent aproximadament. Tenim 0,15 hectàrees agràries útils per habitant, la meitat de la mitjana espanyola i també la meitat de la mitjana europea. En aquest context, si volem avançar cap a la sobirania alimentària, no ens podem permetre perdre ni un hectàrea més de sòl agrari. I encara més, cal recuperar superfície conreada, especialment aquells camps abandonats que avui han passat a ser massa forestal.

L'agenda rural recull, tal com han comentat els meus companys, en el repte 4 del sistema agroalimentari, 189 accions consensuades amb el territori i les entitats per assolir aquest objectiu. D'aquestes, se'n van prioritzar 41 i 9 es van considerar estratègiques per la comissió motora. Des de llavors, la percepció del sector és que s'ha avançat molt poc.

Sí que hi ha hagut una major sensibilització institucional sobre la necessitat d'incrementar la sobirania alimentària. L'hem vista amb la publicació del Decret 169/23, del 12 de setembre, del procediment per declarar una parcel·la agrícola i ramadera en desús i del funcionament del Registre de parcel·les agrícoles i ramaderes en desús, també amb l'impuls en la creació d'espais test agraris com a instrument per facilitar la incorporació de la nova pagesia i el relleu agrari, i la recent ordre 49/26, del 25 de març, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la cooperació per la successió de les explotacions agràries i la transmissió de coneixement i experiència a les persones joves que es vulguin dedicar a l'activitat agrària.

Ara bé, aquests avanços són encara limitats i molt insuficients. En les accions per aconseguir avançar cap a la sobirania alimentària, topen amb la crua realitat. La sobirania alimentària no només no creix, sinó que està greument amenaçada a Catalunya per la gran implantació de projectes fotovoltaics i eòlics sobre sòl agrari i forestal. És urgent abordar de manera explícita els impactes de la planificació energètica i en especial el desplegament del Plater.

Fitxer 3

L'actual ocupació massiva de sòl agrari per projectes energètics desplaça l'activitat pagesa i redueix directament la superfície de conreu, fet que va en contra de l'objectiu de sobirania alimentària recollit a l'agenda rural.

La sobirania alimentària no ha de ser una qüestió només de preu, sinó de sostenibilitat i de resiliència com a país. No hi podem renunciar. Ho estem veient amb crisis internacionals com la de l'Iran, que en qualsevol moment poden alterar els mercats i el subministrament global. El que avui passa amb l'energia, demà pot passar també amb els aliments.

Davant d'aquesta situació, cal que l'agenda rural i el pacte rural deixin de ser només un marc majoritàriament teòric i passin a ser una eina real de governança i que els responsables polítics la defensin davant dels interessos particulars. Els reptes del sector agrari són molt diversos, però avui volem destacar tres demandes concretes vinculades a les accions d'aquest repte. La primera, protecció efectiva del sòl agrari.

Cal desplegar plenament i sense més dilacions la llei d'espais agraris. És inacceptable que sis anys després de la seva aprovació, encara no s'hagi iniciat la redacció del Pla Territorial Sectorial Agrari de Catalunya. Com veieu, és una reivindicació que hem compartit les tres organitzacions. Tampoc s'està fent complir de manera íntegra la llei. No s'està exigint als projectes una anàlisi rigorosa de les afectacions agràries ni mesures correctores i compensatòries realment efectives. Massa sovint, aquests informes es limiten a ser un tràmit per justificar l'obra, sense garantir la preservació del potencial productiu, ni incorporar la sensibilitat que la ciutadania reclama. Unió de Pagesos exigim el compliment estricte de la Llei dels espais agraris.

El segon punt, impulsar el Registre de terres en desús. Cal que el Registre de terres en desús sigui una eina operativa i funcional pel sector. Demanem la seva posada en marxa efectiva, amb recursos humans, tècnics i pressupostaris suficients. Aquest instrument és clau per evitar l'abandonament, reduir el risc d'incendis i facilitar l'accés a la terra pels nous pagesos i pageses. I el tercer, fomentar el consum de proximitat i venda directa. Creiem que un dels instruments clau ha de ser la compra pública. Actualment, la Generalitat no estableix cap percentatge mínim de producte local ni ecològic, i això és una oportunitat perduda.

Des d'Unió de Pagesos defensem que la compra pública d'aliments a les escoles i hospitals sigui el cent per cent de proximitat i, com a mínim, un vint-i-cinc per cent d'ecològica, perquè això permetria reforçar la pagesia, facilitar el relleu generacional i garantir una alimentació saludable, local i de qualitat. Aquesta és una acció que ja recull molt clarament l'agenda rural. Impulsar-la de veritat seria un gran pas endavant en la bona direcció.

Volem fer esment també de l'Estatut dels Municipis Rurals. Creiem que cal garantir la paritat real i efectiva en els serveis públics entre el món rural i la resta del país, tal

com queda recollit a la Disposició Addicional cinquena de la Llei 8/25. Exigim que es compleixi el que estableix la llei, incorporar l'avaluació d'impacte rural en tota la nova normativa que afecti al món rural i avançar cap a la igualtat de serveis abans del 2040. Sense aquesta avaluació, la normativa podria ser nul·la de ple dret. Unió de Pagesos vetllarà perquè això es compleixi de manera estricta.

I cal dotar el pacte rural de capacitat real d'incidència i recursos per desplegar l'agenda rural. La feina feta amb l'agenda rural i la prioritització de les accions és un bon punt de partida, però ara cal executar.

La presidenta

Moltes gràcies a la coordinadora nacional de la Unió de Pagesos i passàrem ara al darrer torn d'intervenció d'aquest primer torn de les diferents compareixents donant la paraula a la senyora Lourdes Viladomiu i al senyor Jordi Sala, en nom de la Institució Catalana d'Estudis Agraris.

Jordi Sala i Casarramona (president de la Institució Catalana d'Estudis Agraris)

Moltes gràcies, gràcies per haver-nos convocat i poder explicar una mica el nostre punt de vista. Jo faré una intervenció molt breu i després la Lourdes que és la representant a l'agenda i que segueix més el dia a dia, entrarà ja en temes concrets. Jo seguiré una mica com ha començat també la representant d'Unió de Pagesos, m'agradaria fer un flash de quin país tenim de cara a que fem propostes que siguin coherents amb la nostra realitat.

Catalunya, suposo que tots vostès són conscients, té entre el seixanta-cinc i el setanta-set per cent que és terreny forestal. Tenim el cinquanta per cent del país que està amb unes pendents superiors al vint per cent. Tenim un vint per cent de país amb unes alçades superiors als mil metres. Què vull dir amb tot això? Que hi ha unes dificultats grans per poder desenvolupar l'agricultura en grans parts del nostre territori. Conseqüència d'això és el que deia l'Esther, que tenim només 0,15 hectàrees de superfície agrària útil per habitant, quan el nombre d'habitants va creixent, el nombre d'hectàrees va baixant i a més a més per comparar-nos, la mitjana europea és del 0,37. És a dir, estem molt per sota d'això.

Per acabar-ho d'adobar, tenim una situació agroclimàtica que no és pràcticament el més adient. Tenim unes sis comarques que pel tema de pluviometria es poden considerar àrides i unes deu que són semiàrides. També això afegeix. Malgrat això, resulta que Catalunya ha passat a ser una potència exportadora, un hub agroalimentari que exporta. Això pot ser un mirall que doni una mica de confusió.

Estem aconseguint això gràcies a dos pilars bàsics que són la ramaderia intensiva i els regadius, però després hi ha una segona agricultura, que no depèn ben bé d'això ni d'aquestes grans empreses que acostumen a haver darrere de tota la integració vertical, per exemple, que són empreses que viuen més el dia a dia, més vivint del circuit curt, vivint a les cooperatives, que aquesta empresa que s'haurien de fer mesures diferenciades. Això és una mica l'opinió que tenim nosaltres.

Dos punts més abans de donar pas a la Lourdes. Els anys seixanta, setanta, es va marcar com a prioritat i quan va venir la democràcia absoluta protegir les masses forestals. Qualsevol parcel·la a pagès que creixia un arbust passava a ser ja massa forestal. Si això es volia recuperar, fer una rompuda, això era impossible. Jo crec que aquest esperit que va funcionar tan bé pels masses forestals avui s'hauria de posar en el que és la superfície agrària útil de defensar-la, i en això veig que hi coincidim absolutament tots.

I finalment, només, per acabar, pensar que s'estan prenent moltes iniciatives i hi ha una sensació de que alguna cosa passa en el món rural, que el desequilibri a casa nostra no s'acaba de trencar, i estan sorgint moltes iniciatives legislatives. Jo aquí intentaria, ja que estic davant dels legisladors, ser una mica curós quant a que estem fent la llei dels petits municipis, estem fent la llei de muntanya, estem fent el pacte rural, estem volent desplegar l'agència de protecció de la natura, etcètera. Tot això, a més, implica organismes, implica nous estratègics i, total, amb l'embolic que ja tenim de normativa en el món agrari, només falta que vinguin tots aquests nous organismes que al final això serà realment ingovernable.

I crec que aquí sí que, el que hauríem de fer, en comptes d'anar afegint-hi coses, anar esporgant, que és una que va molt bé pels arbres. Lourdes...

Lourdes Viladomiu Canela (representant en la comissió motora de l'Agenda Rural de la Institució Catalana d'Estudis Agraris)

Bé, nosaltres, com sabeu, som una institució més de reflexió, de debat. Per tant, a diferència dels anteriors, no tenim unes reivindicacions molt concretes, específiques. I en la línia del que el Jordi deia, partim bastant d'una diagnosi general del sector i a partir d'aquesta diagnosi anem veient què es pot fer i què pensem que és prioritari. En el marc –i sense voler repetir una mica el que ja heu dit els anteriors–, evidentment la defensa de l'espai agrari és fonamental. Això l'ICEA, sempre ho ha tingut molt en consideració en les diferents causes o en els diferents processos que posen en dificultat el tema.

I en aquest sentit creiem que ara que estem en el repte 4, potser seria el repte 1, si ens ho hagueren deixat d'ordenar a nosaltres. Mai li haguérem dit tampoc sobirania. Nosaltres no en parlem, parlem de suficiència, d'autonomia, de seguretat alimentària. La paraula sobirania té una carga teòrica confusa que, a vegades no aclareix tant les qüestions.

La segona qüestió és que tenim un país fet de veritables empreses agràries i no hem de parlar només d'aquesta idea d'una explotació agrària com una cosa familiar, tancadeta, no, no, tenim unes empreses agràries i dins d'aquestes empreses agràries el que sí que tenim, segueixo el que el Jordi..., és dues agricultures bastant clarament marcades i l'agenda rural, bastant al nostre entendre, és una agenda rural que mira molt i que cuida molt aquesta segona agricultura. Aquesta segona agricultura, em refereixo a aquesta agricultura més de muntanya, de zones amb dificultats, de món rural, de pocs habitants, de poca densitat, mira sobretot aquesta.

L'altra està contemplada però molt per sobre i tenim una agricultura que en aquest moment la primera, la més productiva, la més moderna, la més empresarial, té dos dilemes fonamentals que són la modernització del regadiu, que aquest és crucial, i el segon dilema és entrar tot el paquet d'innovacions sostenibles. Hi ha tot un boom tecnològic de receptes d'innovació sostenible, que estan en camí i que sovint la normativa i el marc en què ens movem ho dificulta. Últimament s'ha començat a parlar bastant d'allò del *Sandbox*, com una idea que busquem, com a espais excepcionals, on anem a provar si podem tirar endavant aquesta innovació.

Si tenim aquesta agricultura, l'altra agricultura no és menys important. L'agricultura aquesta de la muntanya, del territori, etcètera, i en aquesta agricultura creiem que hi

ha dos paràboles que són fonamentals. Entendre que l'empresa agrària és diversificada, ha de viure de fonts d'ingressos diferents. No viurà només de l'agricultura, ha de viure una mica de fer turisme rural, una mica de tenir ingressos provinents potser d'instal·lacions energètiques, pot venir de treballar en el poble, etcètera, però pluriingressos, pluriactivitat és el que està salvant les famílies agràries d'aquests entorns.

Per tant, en aquest sentit creiem que és necessari que d'alguna manera tota norma, tota normativa, tota llei que s'aprovi tingui en compte que no hem de tenir tan present l'empresa agrària professional especialitzada com aquest tipus d'empresa agrària diversificada que es requereix.

I per últim, i acabo, assenyalant que dintre d'aquesta diversificació hem d'aconseguir valoritzar l'àmbit forestal, perquè si tenim algun àmbit abandonat és el setanta quasi per cent del territori i hem de trobar l'encaix d'aquest àmbit agrari ramader amb l'àmbit forestal, perquè impliqui tot un món de possibilitats.

I en aquest sentit torno..., la llista de l'agenda em sembla molt bé, ens ha semblat sempre molt bé, però ens perdem sempre, és tan llarga que al final penso, és que no sé si ens hem oblidat d'alguna cosa, perquè segur que hi és, però creiem que si alguna cosa s'ha de fer en aquesta segona agricultura de Catalunya, també és molta innovació rural. Totes les fórmules del món de baixa densitat han de ser fórmules noves i han de ser fórmules que utilitzin molt tot el paquet tecnològic actual, que utilitzin totes les possibilitats que ens obren les vies de comunicació i que busquin fórmules diferents.

Amb això acabo que ja veig que m'està amenaçant amb vint-i-cinc segons i moltes gràcies.

La presidenta

Gràcies per tancar aquesta ronda primera d'intervencions al senyor Sala i la senyora Viladomiu. Passaríem ara a la intervenció dels grups parlamentaris.

I, abans de donar-los la paraula i més a efectes que pugui constar en acta, constatar les substitucions a la Mesa de la diputada Mercè Esteve, en lloc de la diputada Irene

Negre com a secretària; i com a vicepresident, el senyor Joaquim Paladella, en lloc de la Rosa Maria Ibarra.

Ara sí passem a començar els diferents grups parlamentaris. Començaríem pel Grup Parlamentari de Junts i té la paraula el diputat Ignasi Prat.

Ignasi Prat i Sarri

Hola; moltes gràcies, presidenta; membres de la Mesa, bona tarda. I benvinguts els compareixents, la senyora Comajuncosa, el senyor Pié, la senyora Serret, el senyor Vivet, la senyora Viladomiu i el senyor Sala. Bueno, avui hem escoltat visions diferents però totes coincideixen en una cosa, que és,...

Fitxer 4

sense rendibilitat, sense relleu i sense cadena de valors, la sobirania alimentària serà només un eslògan, segur. I la sobirania alimentària no s'aconsegueix només amb un d'aquests models, sinó amb un compendi de tot el que han proposat vostès aquí. Una producció viable, una transformació, una comercialització com cal, una defensa del sector i una base tècnica i estratègica.

I, òbviament, sense pagès no hi ha sobirania alimentària, però sense cadena de valor, tampoc. I faré alguna pregunta sobre les qüestions que han traslladat vostès aquí. I pel que fa a la senyora Comajuncosa, ens ha parlat que clar, sense desplegament rural no hi ha agenda rural i òbviament parlar d'exempcions fiscals i del pla nacional de relleus generacionals, però clar, m'agradaria saber quin és avui el principal fre perquè un jove s'incorpori al sector. Si és el finançament, si és la burocràcia o és la manca de rendibilitat. També amb el tema de l'accés a la terra, que ens ha traslladat, quines mesures són o prioritzaria vostè en aquest sentit, perquè això és interessant, i si amb els costos actuals és viable una explotació agrària familiar, sense ajuts, avui dia.

I pel que fa a l'educació alimentària a les escoles, que crearan una assignatura o que volen crear una assignatura, m'agradaria també saber quins marges dintre de l'escola, a quins nens anirà i com ho tenen més o menys enfocat per conèixer-ho una mica més en profunditat.

Pel que fa a la Federació de Cooperatives Agràries referent al senyor Pié, també voldria saber què implicarà que els ajuts no arribin. Aquests ajuts que trasllada, què implicarà si no arriben i quin marge de temps tenen vostès per assumir aquest risc, perquè entenc que això comença a preocupar. Llavors, les cooperatives estan preparades per competir en mercats globals sense perdre l'arrelament local, però com es casa això amb la burocràcia, com traslladen això?

Pel que fa també a la Unió de Pagesos també agrair la seva presència a la senyora Serret. Quan parla de no perdre més sòl agrari, quines mesures creu que s'han de prendre urgentment per això, per parar-ho ja d'una vegada? També, com valora el compliment real de la llei de la cadena alimentària de Catalunya, per aquesta valoració, i si podem parlar de sobirania alimentària si el pagès no pot viure de la seva feina.

També ens ha parlat del tema del Plater, de la Llei dels espais agraris, del Registre del sòl que, clar, en temes de desús no s'està complint i això és important. Clar, per tant, tot aquest compendi de coses que no s'estan fent, en principi, llavors el Govern exactament què us diu, m'agradaria també conèixer una mica la vostra opinió al respecte.

I respecte a l'Institut Català d'Estudis Agraris, ja ens ha traslladat que Catalunya és avui encara menys autosuficient alimentària que fa deu anys i m'agradaria saber o si tenen analitzat quina és la primera mesura per parar aquest cop. Què vostès farien en aquest sentit, per plantejar-ho. També m'agradaria conèixer quins sectors productius són estratègics per garantir sobirania alimentària i quins estem perdent. I també, una altra de les qüestions importants, que quines tres decisions estratègiques hauria de prendre el Govern aquesta legislatura per avançar cap a la sobirania alimentària, quins, dintre del que està plantejant el Govern, quines mesures hauríem de plantejar.

I, en principi, res més, moltes gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputat. Passem ara el torn al Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana i té la paraula la diputada Montse Bergés.

Montse Bergés i Saura

Gràcies, presidenta; gràcies a tots els compareixents i les compareixents. A mi m'agrada, començar quan fem les sessions d'aquesta comissió de seguiment, explicant una mica l'objectiu justament, perquè a més a més coincideix amb el que heu anat apuntant totes les organitzacions. Justament aquesta comissió és de seguiment del desplegament de l'agenda rural.

I també s'ha parlat de governança, per nosaltres és molt important garantir aquest model de governança que, en aquest cas, té les tres potes, una que és la societat civil, amb la comissió motora i totes les entitats que han arribat a fer de baix a dalt aquesta agenda rural; l'altra és el Govern, que és el responsable de desenvolupar aquestes polítiques, i el Parlament, nosaltres, els diputats, que som els que hem de garantir, fiscalitzar, controlar perquè això tiri endavant.

I és un objectiu molt clar. Nosaltres, també us agrairé si ens podeu fer arribar, perquè hem pres nota, però si ens ho podeu fer arribar perquè a l'hora de fer el document final puguem tindre en compte totes les vostres aportacions. I també destacar que aquesta governança és innovadora, també. Quan se treballa d'aquesta manera, amb vuit-centes noranta-dues accions, que han sortit d'un esforç molt gran de tota la societat, després la responsabilitat que això tiri endavant és innovador, és treballar d'una manera compartida amb diferents institucions, amb diferents entitats, però això no vol dir que no ho haguem de fer. I justament pot ser més difícil arrencar, però el resultat segur que és multiplicador.

Per tant, totalment d'acord amb el que hau exposat, a més a més, són temes que hem anat tractant també en altres comissions, però vull agrair en primer lloc la concreció, heu donat accions concretes de l'agenda rural que després veurem com se tradueixen amb el pacte rural, i això vol dir que si tenim la concreció podem fer aquest seguiment. Destacar que ja a la compareixença que va fer el conseller Dalmau a l'anterior comissió de seguiment li vam demanar que hi hagués aquest calendari, que hi hagués uns indicadors de seguiment. I, sobretot, que hi hagués la informació d'una manera molt més transparent, que a l'entrar a la pàgina web de l'agenda rural o del pacte rural veguem quines accions hem de fer durant el calendari etcètera. Per tant, això vetllarem perquè es faci d'aquesta manera.

Alguna pregunta més concreta pel que fa al cas de JARC, a la senyora Gemma Comajuncosa. M'agradaria saber, d'aquestes propostes concretes en mesures fiscals, que les hau detallat molt clarament, quin grau de compliment es té, o quines estan encallades, de quina manera s'estan duent a terme per part del Govern. Sobre aquesta frustració, que crec que és la que hem de combatre més també les persones que ens dediquem a la política i fer veure que la política sí que serveix sobre el tema del calendari, que ja ho he dit, però per exemple, amb aquests buits de concreció no pot ser només fer anuncis, també li vam dir així al conseller Dalmau, que està molt bé presentar els projectes, però després el que s'ha de fer és demostrar com s'està complint.

Per tant, en aquest cas també ens ham apuntat la idea d'un pressupost finalista per al desplegament, perquè això, si no hi ha recursos tècnics i humans i el que sigui, doncs costa; per tant, ho tindrem en compte.

Pel que fa el Xavier Pié, de la Federació de Cooperatives de Catalunya, també ens agradaria saber, el tema de l'Impuls.Coop, ens preocupa. Jo, com a diputada d'Esquerra Republicana d'un govern republicà que va engegar totes aquestes, tant l'agenda rural com el propi Impuls.Coop, perquè creiem que les cooperatives són una manera molt important de consolidar el model català, també els riscos, d'exactament quin percentatge d'activitats creieu que..., és a dir, l'Impuls.Coop, de quina manera ha permès fer salts importants en lo que sigui, el camí cap a la sobirania alimentària, cap a la sostenibilitat i viabilitat econòmica de les explotacions, etcètera.

Pel que fa a la senyora Raquel Serrat, d'Unió de Pagesos. Clar, quan diem que s'ha avançat molt poc, aquesta lentitud, que creiem que en alguns casos és difícil anar més de pressa quan hem d'aprovar una llei, té uns tràmits, però sí que no cal estar tres anys, potser en podem estar la meitat. I, sobretot, pel que fa al desplegament. Per tant, aquí sí que recollim la proposta de la Llei d'espais agraris, que s'ha de desplegar.

En el tema del Plater també hem vist que ja heu fet alguna manifestació ara que està en exposició pública, també mirarem de quina manera es pot garantir que no hi hagi

aquesta pèrdua de sòl agrari, perquè justament els decrets que hem anat aprovant fan que això no pugui passar, per tant, hem d'estar amatents.

Sobre..., tenia una altra pregunta, bé, en el tema de la sobirania alimentària, que jo crec que coincidim i ho lligo també amb una pregunta pels representants, per la senyora Lourdes Viladomiu, que hau explicat aquest concepte de sobirania alimentària que, a vegades, se parla d'una manera sense aterrar-lo. Nosaltres, com a grup polític, estem disposats a avançar i a fer tot el possible perquè avanci la sobirania alimentària. M'agradaria que si poguéssiu dir alguna acció més estructural que no sigui tant donar ajuts, que els ajuts estan molt bé en alguns moments però al final estem parlant també de transformacions més estructurals.

I ja acabo, amb el tema de..., m'ha agradat aquesta..., m'ha generat dubtes, el tema de les dues agricultores i de quina manera, si me podeu acabar de concretar una mica més, què trobeu que falta o com se pot millorar, si realment creieu que tot tira més cap a una banda o cap a l'altra, i de quina manera podem compensar per assolir, sobre tot, això, el relleu generacional, que sigui viable econòmicament la pagesia, i que puguem arribar a una sobirania alimentària.

Moltes gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputada. Passem ara al torn del Partit Popular i té la paraula la diputada Eva García.

Eva García Rodríguez

Moltes gràcies, senyora presidenta. I moltes gràcies, senyors Comajuncosa, Pié, Serrat, Sala i Viladomiu, per aquesta seva compareixença, per aquesta presentació que ens han fet i, sobretot, per aquelles concrecions que ens ajuden molt als grups parlamentaris a saber i a continuar sabent quines són les seves demandes i, per tant, allò que hem de demanar al Govern que faci i que, en aquests moments, com veiem, no s'està fent de la manera que seria més efectiva.

Tot i que l'agenda es defineix institucionalment com una eina ambiciosa, amb centenars d'accions i un pla per impulsar el desenvolupament rural, doncs entenem, veiem que la seva execució real és del tot insuficient i vostès ho han exposat avui

de manera molt clara; per tant, l'agenda rural està molt bé sobre el paper, però sembla que moltes de les mesures no s'han desplegat efectivament i hi ha una distància molt clara entre la planificació i la realitat del territori.

Tot i que el desplegament depèn d'un pla d'acció i d'una comissió de seguiment també, doncs compartim nosaltres evidentment les seves crítiques quant als retards de la implementació, quant a la manca d'indicadors clars de compliment i en la poca concreció pressupostària, com avui també vostès ens han explicat. L'agenda no ha reduït la càrrega administrativa tampoc sobre pagesos i ramaders, al contrari, el sector, vostès continuen denunciant tràmits complexos i lents.

I, per tant, considerem que els grans reptes d'aquesta agenda rural continuen igual i no s'han resolt els problemes estructurals i ha estat el fil conductor, ha estat el denominador comú de totes les seves exposicions que han fet quant al relleu generacional insuficient, quant a la baixa rendibilitat de les explotacions, quant a l'augment de costos i quant al despoblament rural. L'agenda no està canviant la tendència de fons que hi havia en el seu origen. Hi ha massa pes de plantejaments teòrics o ambientals i menys mesures concretes per millorar la competitivitat del sector agrari, és a dir, que el desplegament de l'agenda rural té doncs una execució insuficient i un impacte limitat.

Vostès han estat molt clars, molt concrets, quant també als impactes que pot tenir l'aplicació del Plater, i aquí sí que ens agradaria que es poguessin, senyora..., em sembla que ha sigut vostè i senyora Serrat la que ha fet referència, quant a la disminució de la superfície de conreu que això pot generar, per tant, sí que li volíem fer aquesta qüestió aquesta pregunta més concreta, perquè ens poguéssim explicar una mica més, desgranar una mica més aquesta posició que vostès tenen al respecte.

Sense més, agrair un cop més aquesta seva presentació i esperem la resposta.

La presidenta

Gràcies, diputada. Passem ara la paraula al diputat Rafael Villafranca, del Grup Parlamentari de VOX.

Rafael Villafranca Mercé

Moltes gràcies, presidenta. Agrair la compareixença de totes les persones que avui estan aquí i ens han explicat les seues inquietuds i problemàtica del món rural, que coincideixen en molts punts. Per lo que respecta a la representació de Joves Agricultores i Ramaders de Catalunya, han parlat de la necessitat del Pacte Rural de Catalunya, una agenda rural que és una bona iniciativa, però que ells mateixos reconeixen que és molt complicat d'implementar moltes qüestions que es plantegen.

Falta de connexió de les polítiques del Departament d'Agricultura amb l'agenda rural, i el repte rural s'ha especificat, s'han assenyalat diferents aspectes d'aquest repte rural, que és la defensa del sector primari, millorar les mesures de la fiscalitat, el suport a l'agricultura, la ramaderia la pesca i els productes, els productes propis, així com la indústria alimentària que, a més, és un dels sectors més importants que genera més riquesa aquí a tot el territori català. I, evidentment, se parla de la paraula clau que és el relleu generacional, que és una paraula que ha sortit a totes les intervencions, per facilitar tenir els nostres agricultors i els nostres ramaders, això és la paraula, lo que vol dir el relleu generacional.

Nosaltres entenem quin és el principal problema que té aquest relleu generacional, és aquesta competència deslleial com a conseqüència d'aquestes polítiques agràries comunitàries que estan incomplint de manera reiterada aquest principi de preferència comunitària dels nostres productes. Aleshores estem en una situació que no podem competir en temes fitosanitaris, en temes de preus, normatives laborals i fiscals. I la paraula clau perquè puguem tenir aquest relleu generacional és la rendibilitat. Si el pagès, si els agricultors i els ramaders veuen que les seues explotacions no són rendibles, és impossible que hi hagi relleu generacional, i això implica la mort del camp, i la mort del camp implica, evidentment, la pèrdua d'un element essencial, també, a què s'ha fet referència, que és la pèrdua de la sobirania alimentària.

La pèrdua de la sobirania alimentària, en certa manera, lo que estem aconseguint és entregar la clau del nostre rebost a tercers països...

I, amb els temps que corren, els conflictes, guerres, geopolítics, és una absoluta irresponsabilitat que quedem sotmesos a la dependència de productes tercers dels països. La sobirania alimentària, entenem nosaltres que hauria de ser una qüestió d'estat com és, per exemple, a França, que té el seu propi Ministeri de Sobirania Alimentària.

Una altra qüestió que s'ha tocat és el tema de l'educació alimentària. Estem totalment a favor d'educar tota la gent jove que ha d'aprendre a menjar, com se diu al refrany, «*Somos lo que comemos*» i la defensa dels productes locals i de proximitat, una dieta sana i equilibrada com podria ser la dieta mediterrània, que és una dieta rica en proteïnes i d'alta qualitat.

I què més? S'ha dit, heu parlat de l'agenda rural, però nosaltres entenem que una de les principals amenaces que té l'agenda rural és l'Agenda 2030, amb aquestes polítiques agràries del Mercat Comú, així com també el retall en els ajuts que últimament s'han produït.

La Federació Cooperatives Agràries de Catalunya ha parlat ha parlat de fomentar a les societats, l'associacionisme i el cooperativisme; òbviament hi estem totalment a favor, i desplegar espais agraris és un element comú que tots, s'ha parlat de la necessitat de desplegar aquesta llei. I tot això també va encaminat, tota aquesta..., aquestes mesures que venen a beneficiar l'agricultura, és fomentar en la mesura possible també l'associacionisme, el relleu generacional, sobretot envers el foment i les cooperatives, que són absolutament necessàries.

Un altre tema que s'ha dit que afectava de totes maneres la sobirania alimentària era..., bé, no, un altre tema respecte a la simplificació administrativa, s'ha posat en relleu la burocràcia excessiva i el problema de la finestra única agrària, que és necessària i això se planteja en tot l'àmbit de l'Administració catalana i és un tema que és recurrent, perquè sempre parlem d'això. Per exemple, quan tenim les comissions sobre la Sindicatura de Greuges, aquesta burocràcia excessiva genera un cost addicional i, evidentment, una pèrdua de temps.

La persona del camp és una persona totalment lligada al territori i ha d'abandonar el seu camp, amb les pèrdues que suposa això, i anar a fer les gestions o en tot cas té el cost addicional de contractar amb una gestoria. Això, com també s'ha dit, crea

inseguretat jurídica i aquesta excessiva burocràcia, i ja sabem tots que la inseguretat jurídica genera també la inseguretat de mercat.

La coordinadora de Unió de Països ha tornat a incidir sobre la importància de la sobirania alimentària i s'ha dit que no podem perdre un pam més de cultiu, la pèrdua de sòl agrari que preocupa. I bé, com hem dit, tornem a insistir que aquesta sobirania alimentària es queda perfectament amenaçada amb aquestes polítiques comunitàries, sobretot la competència deslleial de productes procedents de tercers països. Aquí també s'ha destacat avui dia també, aquests macroprojectes de l'energia fotovoltaica, que estan afectant també la productivitat i la subsistència del món rural com nosaltres coneixem.

I respecte als representants, els dos representants de l'Institut Català d'Estudis Agraris, han fet unes observacions i reflexions molt interessants, han dit que la seva funció és no reivindicar, però sí posar sobre la taula com veuen la situació i els problemes que pot generar. Està clar que Catalunya té una orografia complicada i que té molts boscos i molta alçada, no hem d'oblidar, de totes maneres, aquesta quantitat de boscos, la importància dels boscos, la importància que té el sector primari, sobretot els agricultors, perquè són ells els guardians dels boscos i l'abandonament del terreny, del camp pròpiament dit, i en aquest perill de riscos d'incendis, per lo qual hem d'encara donar més importància al món rural.

I ja per acabar, diu que això, aquests problemes de l'orografia del territori català que ens demanen compensar-los pel regadiu, que avui dia les noves tècniques han permès la modernització del camp i que les produccions de les explotacions agràries siguin molt més eficients, i també per la ramaderia extensiva. I s'ha criticat lo que és evident, que hi ha moltes iniciatives legislatives, això és tot un revolutum, i seria millor concretar, clarificar i unificar i establir una legislació més directa i més enfocar en els problemes reals que pateix l'agricultura.

L'agricultura i zones de muntanya necessiten molta innovació, és un tema que estem totalment d'acord, i s'ha de diversificar totes les activitats relacionades amb el món rural, com s'ha de reconèixer.

Pel demés, moltes gràcies per la vostra compareixença.

Gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputat. Seria ara el torn del Grup Parlamentari dels Comuns, però la seva diputada ha excusat l'assistència per coincidència amb una altra comissió. Per tant, passàrem al torn del Grup Parlamentari de la CUP i té la paraula el diputat Dani Cornellà.

Dani Cornellà Detrell

Gràcies, presidenta. Benvinguts i benvingudes a tots els compareixents. Bé, un cop escoltades les aportacions que heu fet i la valoració del desplegament de l'agenda rural, podríem dir que és un desplegament minso i que, evidentment, no va en relació amb les necessitats que poseu com a sector sobre la taula. Per tant, novament ens trobem una mica encallats allà mateix. Tot i haver-hi eines que són bones, i que n'estem convençudíssims, si no es fa un bon desplegament doncs aquestes eines no serveixen per res.

I ho veiem també quan parlem de la Llei d'espais agraris del 2019, que també ho heu comentat diferents, que també és una evidència que no s'acaba de desplegar, i en podríem parlar segurament –o segur–, de moltes altres lleis que s'han aprovat aquí al Parlament i al final no s'acaben desplegant, però en aquest cas, amb vosaltres posa en perill tot el que són els espais agraris, i ho veiem perquè també n'heu parlat del tema del desplegament dels macroprojectes renovables, que m'agradaria veure si podeu entrar-hi una mica més, perquè pel que he anat seguint, precisament Unió de Pagesos, per exemple, ha posat contenciosos contra aquests projectes, perquè no hi ha una compensació pel fet d'ocupar els terrenys, tal i com preveu la llei, que no s'està desplegant, però sí que ho preveu la llei, que hi han d'haver compensacions.

Que les compensacions no vol dir més terrenys, poden ser altres tipus de compensacions, però igualment com valoreu? Entenc que aneu presentant contenciosos, però al final el que estem perdent és sòl agrícola productiu, per guanyar, ens diuen, sobirania energètica. Però clar, aquí estem parlant de sobirania alimentària i m'agradaria que, a veure com..., unes reflexions sobre aquest tema que ens poguéssiu fer. Perquè es parla molt al país de sobirania energètica, ara, que

també la necessitem, no ho negarem pas, però ahora es parla poc de sobirania alimentària, i poc que estem en aquest quaranta per cent que dieu vosaltres.

Però sí que hi ha una majoria política que vol cent per cent de sobirania energètica, però això, pel que anem veient és a costa d'encara minvar més aquest quaranta per cent, no sé com ho veureu. Vull dir, que n'hi ha prou que compensin? Realment és una bona mesura compensar, o s'hauria primer de buscar altres tipus de solucions amb aquest Plater tan esperat però ahora tan mal fet, al nostre entendre, i que posa milers d'hectàrees productives a disposició d'aquests macroprojectes.

Però no només això, sinó també el que veiem és que, per exemple, l'ampliació de l'aeroport pot suposar també, per compensació, la pèrdua de sòl a espais agraris importants, com el del Baix Llobregat, o també el del Maresme, cap allà el Pla de Grau, que ja es comença també a parlar. Per tant, altres desplegaments d'altres coses, d'altres infraestructures sí que s'està fent i afecten amb aquesta..., diguéssim, el vostre sector i aquesta sobirania que avui estem parlant aquí, i a nosaltres ens preocupa enormement.

Alhora que veiem com algunes de les propostes que porta aquesta agenda rural, que està molt bé i que defensa tothom, no avancen, però que sí que seria molt més senzill. Com, per exemple, el tema dels aliments de proximitat en escoles o en hospitals públics. Seria, entenc, una cosa molt més senzilla de treballar i poder fer efectiva i que, com a mínim, un vint-i-cinc per cent fossin de productes ecològics, però tot i que sembla que hi ha una certa unanimitat política i també del sector, doncs són temes que tampoc no acaben d'avançar, i pensem que seria bastant més senzill que d'altres, que realment són molt més complicades.

Alhora que també ens expliqueu que hi ha subvencions que no surten, com explicaven la Federació de Cooperatives, que també ens agradaria que ens expliquessin per què no surten o no surten amb les quanties, és a dir, què els diu el departament, perquè el que no podem estar fent és dir que protegim el sector però després no treure les ajudes necessàries per protegir el sector o poder-lo desenvolupar millor.

I finalment, m'he anat apuntant tot de coses que han anat dient, totes molt interessants, i el tema de la simplificació administrativa, que és un tema que hi ha a

la taula que fa temps que s'està treballant, que també entenc que hi ha molta bona voluntat per totes les parts, però que tampoc pel que avui ens han exposat, veiem que tampoc no acabem d'avançar. Segurament hi ha algunes millores, tal i com apunten, però encara hi ha molta feina a fer.

I mentrestant el que preguntem és, mentre tot això no canvia, el sector continua anant..., es continua perdent explotacions familiars, siguin petites, mitjanes, es continua perdent, continua la concentració agrària en poques mans amb aquesta agroindústria. És a dir que, al final, també per nosaltres afavoreix el sector, tot i les macrodades econòmiques que, per nosaltres, tampoc no representen el sector en la seva totalitat, aquestes macrodades de grans exportacions de milions de porcs o d'altres aliments. És a dir, que aquestes macrodades realment representen tot el sector? Nosaltres pensem que no.

I ens preocupa molt més aquesta mitjana i petita explotació, que aquí a l'agenda rural es parla molt que és el que s'ha de protegir, però al final ens dona la sensació que al que es protegeix més i se subvenciona més quan hi ha crisis, bàsicament són els grans. Es corre molt més quan hi ha una crisi en un sector concret de grans empreses, agroindústria, que no pas quan afecta les petites i mitjanes explotacions del país.

Moltes gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputat. Seria ara el torn del Grup Parlamentari Mixt, que no són en aquesta comissió i, per tant, tancaríem el torn dels grups parlamentaris amb el Grup Parlamentari Socialistes i Units per avançar i té la paraula el diputat Manel Ezquerra.

Manel Ezquerra Tomàs

Gràcies, presidenta. En primer lloc, agrair la compareixença de les seves organitzacions agràries, Gemma Comajuncosa, com a cap de política agrària institucional per JARC; Xavier Pié, vicepresident de Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya; Raquel Serrat coordinadora nacional de Unió de Pagesos; i David Vivet, com a tècnic, que l'acompanya; i també el senyor Jordi Sala, president

de la Institució Catalana d'Estudis Agraris, i la senyora Lourdes Viladomiu, com a representant de la mateixa entitat.

Un plaer ha estat escoltar-los, perquè escoltant-los es copsa la implicació que mostren les seves organitzacions en cercar les millors per a un bon desenvolupament de l'agenda rural i de tot el món agrari i, en el cas que ens ocupa avui, del repte número 4, relacionat amb el món agroalimentari.

Per començar, recollim la preocupació que ha explicat Gemma, Gemma Comajuncosa, respecte a què és molt complicat desenvolupar vuit-centes noranta-dues accions a la vegada. És per això que compartim el fet de centrar-nos en accions prioritàries, que crec que moltes el Govern les està ja implementant, a alguna m'hi referiré. Per tant, sí, també agrairíem si ens fa arribar el document per tenir tota la informació. A la vegada jo ho faré extensiu a la resta, si ens fan arribar les seues per tindre-ho més bé, enumerades les seves accions prioritàries que han destacat.

JARC també voldria fer una pregunta. Fa uns mesos, potser ja fa gairebé un any, vam fer una compareixença amb la seua organització, per explicar el projecte per a l'educació a les escoles. Aleshores la pregunta és, com troben la implementació d'aquest pla pilot i si vol fer referència, si saben com està la situació ara mateix. També voldria destacar una mica, com que han coincidit una mica les diferents organitzacions quines coses s'estan fent. Per exemple, ahir el Mercat de Sant Antoni de Barcelona es va presentar el Canal Aliments que és una eina, un instrument per fomentar la informació, perquè tothom pugui entrar en aquest espai i veure tots els productes de proximitat que tenim a Catalunya i fomentar aquesta alimentació saludable.

Fa pocs dies també la marca Implicat, per desenvolupar aquesta promoció de tots els productes agroalimentaris catalans, des de l'oli verge extra, fins a la mel per dir-ne algun, i passant pels vins que tenim, les DOs que tenim al nostre territori. També el segell de la mel, recordem que fa poc es va presentar el segell de la mel catalana perquè tota la ciutadania pugui en aquest moment que la mel sabem que hi ha aquestes importacions que arriben i no està ben demostrada quin tipus de mel és, que la nostra ciutadania catalana pugui detectar quina és la mel catalana.

Després també hem anat notant moltes coses, per part de Federació de Cooperatives recollim la inquietud que diuen en la campanya 2024-2025, de la necessitat d'una partida per subsidiar la pèrdua de producció que van patir les centrals en aquesta campanya, a veure si la línia ja i la convocatòria està a punt, recollim aquesta intenció.

Després també vostè ha ficat el focus en la simplificació administrativa. És una de les coses que hi estem treballant amb la Taula de Simplificació Administrativa, que segur que els inviten a...

Fitxer 6

les reunions. A nosaltres com a parlamentaris, als grups també ens han invitat. S'està fent avanços, però deconstruir tot aquest castell de burocràcia que s'havia fet al llarg dels anys no és una tasca fàcil, però és una de les prioritats del Govern, no només pel sector agrari, sinó per a tota l'Administració en general. Després també alguna cosa és ampliar, encara que m'hagi referit ara, per exemple, a la Federació de Cooperatives, que ens han interpel·lat també en el mateix tema les altres organitzacions.

Respecte a la Unió de Pagesos, la senyora Raquel Serrat ens ha explicat que tenim un terreny dèbil a Catalunya per a producció agrària respecte per a habitant, 0,15 hectàrees. Sí, és veritat, però hem estat capaços de diversificar i ser molt competitiu amb aquesta diversitat de paisatges, com vostè ha dit, quan ha dit el flaix que volia llançar. Catalunya és tan diversa que potser ho hem de mirar com que és una oportunitat ser diversa. Crec que si lluitem tots per uns preus justos, deixaríem de tindre terres en desús i incentivaria aquest relleu generacional. Creiem que és la base de tot plegat, el relleu generacional amb uns preus justos i que la gent se guanyés la vida bé. Tindríem relleu, no hi hauria terres en desús i aquí ho lligaria perquè hi ha poc temps, si em permet, amb el que heu apuntat sobre el tema de la implantació del Plater.

El Plater contempla un u per cent de sòl agrícola i està molt regulat per a què no es pugui utilitzar alt valor agrològic. Aleshores, crec que tot pot conviure. Sí que ha d'estar limitat i aquest u per cent, si realment recuperem aquestes terres en desús,

quedarà pal·liat amb escriure. O sigui, que aquí és un conjunt de polítiques que crec que tot pot conviure. Com ha dit la senyora Lourdes Viladomiu, tenim dues agricultures que també poden conviure les dues i han de conviure les dues, i crec que no ens hem de tancar les portes a res. Ara sí, vigilar-ho tot i amb el tema del Plater escoltar les organitzacions agràries, que ens puguin aportar les singularitats d'aquesta diversitat de territoris que tenim a Catalunya.

Moltes gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputat. I ara, un cop tancada aquesta ronda d'intervencions dels diferents grups parlamentaris tornaríem a obrir torn pels diferents compareixents, per un temps aproximat màxim per cadascun d'ells de cinc minuts per intentar respondre o afegir el que considerin. Començaríem amb el mateix ordre d'abans i té la paraula la senyora Gemma Comajuncosa, com a cap de política agrària de JARC.

Gemma Comajuncosa i Sambeat (representant de Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya, JARC)

Perfecte, a les preguntes que m'ha fet el representant del Grup Parlamentari Junts, bé, diverses coses. Nosaltres, com a JARC defensem un model, i ja ho hem dit, d'explotació agrària professional, competitiva i viable econòmicament. Creiem que és el motiu pel qual podem garantir el relleu generacional. Però quan parlem d'explotació professional competitiva i viable econòmicament no estem parlant d'agroindústria en cap moment, i no depèn de les dimensions de l'explotació, sinó que l'explotació sigui viable econòmicament. Parlem de sostenibilitat mediambiental, però també econòmica. Sempre diem que sense sostenibilitat econòmica no pot haver-hi sostenibilitat ambiental.

Llavors de cara al jovent, de cara als joves, les dificultats són molt importants, però nosaltres creiem des de JARC que un bon un bon recolzament en aquest sentit seria ajudar des d'un punt de vista de fiscalitat, no? Tenen una càrrega impositiva important. Quan ells cobren la incorporació, aquest ajut directe, de cara a la declaració de la renda, doncs evidentment la càrrega impositiva fiscal és important. En tema d'arrendament de terres, d'accés a la terra, per competir amb els grans inversors, creiem que si a aquest jove o agricultor professional, a l'hora d'arrendar-li

la terra, el propietari estigués exempt de tributar la declaració de la renda seria un impuls per competir amb els grans inversors. Nosaltres, el que promovem o el que nosaltres reivindiquem són mesures fiscals atrevides, perquè creiem que en aquest sentit, tal i com està el sector serien molt interessants de cara als joves.

També el tema de la lliure amortització, com té el concert econòmic el País Basc, del tema d'inversions agràries, doncs que també ells al llarg del tema fiscal per deduir-se aquesta amortització, doncs poguessin fer-ho de forma lliure, no? Un any poguessin fer més deducció i altre any que no els anés tan bé en poguessin fer menys, no? És a dir, en aquest sentit, donar facilitats als joves.

El tema de simplificació administrativa, la càrrega burocràtica és comú tant als joves com al sector en general, però en aquest sentit creiem que és una aposta que fem des de JARC i l'estem reivindicant amb mesures molt concretes que estem demanant.

Respecte a l'assignatura curricular d'una educació agroalimentària a les escoles aniria dirigit, aquesta assignatura curricular, a primària i a secundària. Aquest pla pilot que ha impulsat el departament que ens van comentar que l'iniciarien el mes de març, la veritat que no tenim informació encara al respecte, hem de parlar amb el Joan Gòdia, amb el director general, a veure com s'està implementant, però és una mesura que, tal com hem dit, la valorem molt positivament des de JARC, perquè és una acció contemplada a l'agenda rural que sí que s'han donat passes, almenys el Govern de la Generalitat ha fet aquesta passa de fer aquest pla pilot, amb la voluntat de fer-ho extensiu a totes les escoles i hem de fer un seguiment a veure com va aquest pla. Em sembla que, més o menys, les preguntes que m'havia fet el diputat, crec que les he contestat.

Esquerra Republicana, que ens ha preguntat sobre les mesures fiscals que plantegem en quin estat està, quan les vam plantejar, diputada, érem molt conscient de l'acord que tenia el Govern amb Esquerra Republicana sobre el traspàs de competències a l'Agència Tributària, que aquestes mesures són competència de l'Agència Tributària, perquè afecta l'impost de la renda de les persones físiques, la majoria que plantegem.

Nosaltres, quan vam fer el plantejament amb la confiança que aquest traspàs de competències es duria a terme i que llavors seria competència l'Agència Tributària de Catalunya del Govern de la Generalitat, llavors és quan vam fer aquest plantejament. En quina fase estem? El Govern, en aquest cas el Departament d'Agricultura, el conseller Òscar Ordeig, s'ha compromès o almenys es va comprometre, a fer un informe jurídic del Gabinet de la Generalitat per analitzar totes aquestes mesures fiscals que afectaven els joves i com es podien tractar.

Sí que és veritat que n'hi ha algunes que ja s'han dut a terme, en el Decret de mesures del sector agrari i forestal, el tema de l'impost de transmissions i de successions, en augmentar la bonificació de cara als joves. És a dir, aquest impost sí que és veritat que hi ha hagut una millora, però els que nosaltres fem referència també afecten l'Agència Tributària, a l'impost de la renda de les persones físiques.

Alguna pregunta més que m'han, a veure, perdoneu, que he anat apuntant. Al diputat del Grup Parlamentari del Partit Socialista de Catalunya ja he contestat. La CUP, no, em sembla que no m'ha fet cap pregunta concreta o a JARC. Crec que ho he contestat tot. Perdoneu, he anat apuntant. Si no he contestat algú, doncs m'ho dieu.

Gràcies.

La presidenta

Gràcies a la senyora Comajuncosa. I passem ara al torn del senyor Xavier Pié, el vicepresident de la Federació de Cooperatives Agràries.

Xavier Pié Dols (vicepresident de la Federació Cooperatives Agràries de Catalunya)

Sí, bé, jo respondria quasi que a la vegada el diputat de Junts i el diputat de la CUP, no? Perquè realment nosaltres quan vam demanar aquest ajut el 2025, això era al febrer del 2025, estem a l'abril del 2026 i encara no s'ha publicat. Sí que és veritat que aquí ens diuen que hi ha unes limitacions pressupostàries. Per tant, això és una mica, també ho explicàveu, i també ens agrada que ens ho reculli des del PSC, no? Però, evidentment, la resposta és senzilla, quan abans millor, perquè les cooperatives afectades no és un capritx, sinó que realment aquí van tindre unes adversitats per tema d'aiguats, pedregades, i aquí ha girat també..., s'ha girat tot, no? Ha passat de la sequera a l'altre costat i, per tant, seria important que se'ls

pogués donar aquest suport. Això és la part aquesta que abans me preguntava tant el diputat de la CUP com des de Junts.

Quant a les cooperatives, evidentment nosaltres el tema de l'Impuls.Coop, per nosaltres és essencial, que és el que plantejava també la diputada d'Esquerra, no? I és essencial perquè entenem que és l'eina que nosaltres tenim en aquests moments per fer una de les coses que hem de ser capaços de fer durant tots aquests anys que és, en certa manera, donar més capacitat a les cooperatives per poder ser més competitives. Però això no és una paraula d'aquestes buides, no? Quan parlem de competitivitat, de vegades un pot ser molt petit i estar en una zona, i ser més competitiu en el sentit de ser molt més eficient, no? Venim, sobretot, a la Catalunya nova, diguem-ne, d'una herència de moltes cooperatives, una a cada poble, com aquell qui diu, i una mica més en alguns llocs, no? I la realitat és que tot això ho hem d'anar optimitzant.

Què vol dir optimitzar? Donar-los la capacitat a la gent que l'eina, que al final no deixa de ser la cooperativa, perquè l'eina és la cooperativa, o sigui, al final els pagesos per a ells el sentit de la cooperativa és fer el que ells no poden fer individualment, fer-ho de forma col·lectiva, utilitzant aquesta eina que és la cooperativa. Per tant, posar-la al dia. I posar-la al dia moltes vegades doncs vol dir fusionar-se, vol dir fer noves inversions, donar capacitat a aquestes cooperatives que han de fer realment, ve un moment que tot és molt canviant i tot és molt ràpid i s'han de fer moltes coses molt ràpidament amb molt poc temps, donar-los aquesta capacitat financera per posar-se al dia. Estem, doncs, hi ha temes que jo crec que també els hauríem de plantejar de cara al futur.

Per això demanem que hi hagi aquesta continuïtat, que no sigui una flor que fa estiu, fer un parell d'anys això, sinó que això tingui una continuïtat i que permeti anar endreçant tot aquest espai que, al final, nosaltres també entenem que és essencial que un jove, en el moment en què es vulgui incorporar a fer de pagès, doncs sàpiga que a la seva comarca –perquè ara jo crec que hem de començar a parlar de comarca per més que de poble, ja de comarca–, a la seva comarca doncs hi ha una eina que ell hi pot entrar allí dins, que hi pot participar democràticament, amb accés

lliure i que, a partir d'aquí, aquesta eina a ell li serveixi per arribar a llocs on individualment no podria arribar, mercats internacionals o mercats molt propers.

Perquè al final, aquest paper que els pagesos han de fer de tot, això és una cosa que realment és difícil, el que necessitem és professionalitzar molt part de les nostres estructures per donar viabilitat, i aquesta és l'essència. I, al final, per nosaltres l'impuls és un eina essencial, però essencial, perquè va directament a la vena aquesta de poder incidir en reptes que, a més a més, ens acabarem trobant d'aquí dos dies. Ja no parlem ja d'eficiència energètica, sinó que estem parlant de donar més capacitat energètica. Avui tothom està mirant cada dia aquí quan pujarà l'electricitat, quan pujarà el gasoil i quan no sé què, al final moltes vegades aquestes plaques nosaltres les podríem acabar posant en instal·lacions pròpies i ser independents o molt més independents.

Ja ho fem a poc a poc dins de la mesura, però clar, necessitem..., per fer això es necessita molt de múscul financer per poder-ho fer. I, a més a més, un impuls que jo crec que podrien ser eines en aquest sentit. O temes com la depuració d'aigües, temes que avui la societat és molt més curosa i que, per tant, per posar-nos al dia d'una forma ràpida i intensa i que ens permeti ser més competitius, perquè al final tindre una millor energia o tindre una energia més econòmica i poder treballar d'una forma més neta ens fa més competitius, doncs és una eina que la considerem essencial. Per tant, aquí també doncs fem el prec a tots els grups que aquesta línia es mantingui durant tots aquests anys, ho hem focalitzat en aquest espai i és una de les mesures que està dins de les que hem plantejat abans, però que per nosaltres si que volem ficar molt la banya en aquest sentit.

La presidenta

Gràcies al senyor Pié. I passàriem ara el torn a la senyora Raquel Serrat, com a Coordinadora Nacional de la Unió de Pagesos.

Raquel Serrat (coordinadora nacional d'Unió de Pagesos)

Gràcies. Bé, el diputat de Junts em parlava de mesures per no perdre sòl agrari, també parlava de la Llei de la cadena alimentària i crec que, amb una explicació ràpida puc contestar la resta de preguntes que ens han fet arribar, perquè el secret per nosaltres tenir futur com a sector és precisament l'aprovació i desplegament

d'aquestes dues lleis, la Llei dels espais agraris i la Llei de la cadena alimentària. Si aquestes dues lleis es despleguessin correctament, doncs segur que el nostre futur seria diferent.

Molts us heu interessat pel Plater. Dir-vos que si a algun dels grups us interessés tenim un document de vint pàgines amb al·legacions presentades al Plater que us podem fer arribar quan vulguin perquè les puguin estudiar i que reflecteixen la preocupació que tenim. Actualment el setanta per cent de les terres que cultivem els pagesos i pageses estan en règim de lloguer, això vol dir que si ve una empresa i va a buscar un propietari i li ofereix una quantitat important per la terra que té per posar-hi plaques solars –i tots faríem lo mateix si no tens vinculació amb la pagesia–, doncs què fan? Cedeixen aquelles terres. I què perdem aquí? Perdem un pagès, perdem la sobirania alimentària i perdem territori.

El Plater identifica 1.300.000 hectàrees possibles on podrien haver-hi plaques solars o eòliques i que d'aquestes n'han de quedar trenta-vuit mil. Qui determinarà on aniran aquestes plaques no seran ni vostès, ni nosaltres, seran les empreses elèctriques o les empreses que instal·len bateries, que ni tan sols es reflecteix al Plater i les posaran on més bé els hi vagi a ells. I això és una realitat, perquè el que busquen són les vies d'evacuació a la vora i no complicar-se la vida. D'hectàrees alternatives i que no siguin de cultius, n'hi ha, començant pels taulats de polígons industrials, zones de..., hectàrees que no són productives, però nosaltres quan diem, o sigui, som molt conscients que la transició i la sobirania energètica és molt necessària, però no que es posi en joc l'alimentària, això mai.

Sí que és veritat que a Unió de Pagès ens hem guanyat la fama que estem en contra de les energies renovables, precisament per aquests contenciosos que comentàvem que havíem ficat. Res més lluny de la realitat, però sí que estem en contra si es perd un pam d'espai agrari, per tot el que hem anat explicant, perquè no en tenim suficient, no ens podem permetre que se'n perdi més.

Fitxer 7

Jo crec que amb l'explicació al que ens heu anat preguntant..., hem contestat, i que és molt generalista però que és la realitat i és el que ens trobem. La Llei de la cadena

alimentària, si es complís, si hi haguessin més inspeccions, si hi hagués un etiquetatge correcte dels productes, si es fes complir, que tots els esglaons de la cadena de producció estiguessin coberts i realment es prohibís vendre a sota preus de costos i es tinguessin en compte les variacions de l'augment de costos de la nostra producció, doncs també seria una manera de poder-nos guanyar la vida realment millor del que fem.

I quan ha demanat què fa el Govern, doncs bé, si el que fa és això que hem explicat i nosaltres podem explicar el que fem nosaltres, que és presentar aquestes al·legacions i dir el que creiem que no es fa bé.

La presidenta

Gràcies a la senyora Serrat. I tancaríem aquestes intervencions amb els darrers compareixents. Per part de la Institució Catalana d'Estudis Agraris el senyor Sala i la senyora Viladomiu.

Lourdes Viladomiu Canela (representant en la comissió motora de l'Agenda Rural de la Institució Catalana d'Estudis Agraris)

Començaré jo. Jo començo i Jordi Acaba. A veure, del que s'ha dit tindríem molt a parlar i com jo soc de l'acadèmia encara emboliquem la troca, però intentaré ser més concreta. En relació amb la primera intervenció, que és una mica la que ens ajudarà, el tema quaranta per cent, és molt o és poc? Escolta, vivim en una societat catalana urbana amb un creixement de la població molt gran, amb un sector turístic molt dimensionat, pretendre un cent per cent, dur, quins són els sectors estratègics? Tots, menys dos, però aquests dos pesen molt, perquè la ramaderia intensiva en aquest moment està sobredimensionada a Catalunya.

S'han guanyat bé els diners, s'han guanyat, però és un sector que tothom sap, que viu d'importar grans quantitats de cereals i soja aquí els processem, i exportem carn. És un negoci, però des d'un punt de vista de la suficiència alimentària no és un sector que aportí suficientment per cobrir necessitats. Ha sigut un negoci molt bo i s'ha fet molt bé, realment les empreses catalanes xapó en la integració vertical, perquè ho han sabut fer molt bé. L'altre sector és el vi, en aquest moment tothom sap que el sector del vi té un futur molt complicat. El consum està caient i ens agradi la cadena, ens agradi no sé què, al final qui mana és el consumidor i el consumidor està

canviant les pautes molt ràpidament i el sector del vi està en una situació molt complexa, però tot el demás és estratègic, la fruita, les hortalisses, els cereals, les oleaginoses, la ramaderia extensiva, la llet, tot són sectors estratègics.

La tercera pregunta, deies tres coses que s'haurien de fer. La primera és modernització del rec. Des d'un punt de vista de sobirania alimentària, el rec és crucial, regar és fonamental en aquest país i regar, s'ha gastat molts diners en Segarra-Garrigues i tenim un problema de SEPAs, quaranta mil hectàrees hipotecades, i ara creiem des de l'ICEA –algunes vegades ho hem debatut–, que és un moment bo per qüestionar totes aquestes hectàrees a Brussel·les. Estan en un moment molt més receptiu que mai havien estat fins ara. Tal com està el món de complicat, ara és un moment en què potser sí que la producció agrària va per davant dels ocells, i potser és el moment d'aprofitar-ho i qüestionar que aquí es van fer unes SEPAs en un moment i que a sobre es van fer SEPAs en zones de rec.

Segona qüestió. A diferència dels meus companys anteriors, jo penso que hi ha molts models del sector agrari i que el relleu generacional s'està sempre pensant en termes de l'explotació familiar i sento dir que el futur del sector està en empreses agràries que no necessàriament són de caire familiar, sinó que tenen altres estructures. Des d'explotacions que es dediquen a serveis a l'agricultura, que porten moltes hectàrees, moltes; ells tenen maquinària i fan moltes feines que a vegades són pagesos, com elles diuen, però a vegades no ho són. Tenim models d'integració.

I en aquest sentit jo crec que no es contempla suficientment qui està treballant realment en el camp català. Hi ha una mà d'obra assalariada, hi ha una mà d'obra immigrant, i hem de fer front a aquest canvi de model. No seran només models familiars, sinó que seran models on el treball assalariat serà el fonamental i haurem de veure de quina manera s'afronta aquest tema i de quina manera fem viable que aquesta mà d'obra pugui treballar d'una forma continuada, pugui tenir vivenda en el món rural, pugui tenir un salari decent i pugui tenir papers si voleu, i tot.

I la tercera qüestió, una mica, com sumen les agricultures, perquè des del principi hem dit que hem de tenir també una agricultura molt més plurifuncional, que cobreixi tot aquest territori català, del bosc, de la muntanya, de les condicions. I aquest és fonamental, i aquest jo crec que és un model que necessita moltes de les coses que

l'agenda rural li està ensenyant, necessita uns serveis que siguin uns serveis mòbils uns serveis innovadors. Necessita qualitat de vida, perquè si no hi ha qualitat de vida tampoc trobarem, perquè moltes vegades ens hem trobat explotacions que no abandonen merament només per la qüestió econòmica, sinó també per una qüestió de qualitat de vida. I passo la paraula.

Jordi Sala i Casarramona (president de la Institució Catalana d'Estudis Agraris)

Presidenta, si em permet un minut, perquè veig que estic en vermell.

La presidenta

No pateixi.

Jordi Sala i Casarramona (president de la Institució Catalana d'Estudis Agraris)

Dues coses, només, seré molt breu. Una, llegia fa un parell de dies unes declaracions del director de l'Agència Mundial de l'Energia que deia, estem davant de tres crisis, la de petroli, la del gas i de la alimentària, i d'aquesta tercera no en som prou conscients. Quan un senyor com aquest diu això hauríem de preparar-nos a veure-les venir i, per tant, crec que ens hauríem d'agafar aquest tema com un tema molt ja de país.

I, per tant, el que sí que en conseqüència diria, el que s'acordi aquí que s'ha de fer i tal demanaria que es fes amb agilitat i que es fes amb rapidesa, perquè tal com van les coses al món..., l'altre dia va sortir també un informe fet a Londres que deia, el preu dels aliments en aquests moments els fixa el joc entre potència i geoestratègia política, no l'oferta i la demanda. És a dir, hi ha un canvi important.

I segon punt –i acabo–, amb una petició, si també el que faríem amb això, tenint en compte aquesta visió més global de tot el problema, crec que quan parlem de temes rurals hauríem de sortir una mica d'aquesta visió sectorial i anar a una visió molt més territorial. Aquí fins i tot jo crec recordar que fa uns anys el Parlament va aprovar una proposta, que qualsevol mesura que qualsevol departament prengués en un àmbit, en una comarca rural, tindria l'acord de tots els departaments de la Generalitat. Jo crec que això estaria molt bé. No es va posar mai en pràctica, tampoc, però seria un tema important.

Quan es tanca un jutjat té conseqüències, quan es tanca una estació de tren té conseqüències, fer classes, fer formació a les deu de la nit al Pallars amb vint persones és inviable, etcètera. Aleshores, si no canviem la llei d'urbanisme hi ha coses que no es podran arreglar mai. Si no canviem la llei forestal hi ha coses que no es podran fer mai en el món rural, etcètera. Per tant, aquesta visió territorial jo crec que és important tirar-la endavant. I ja dic, hi ha una certa base..., no sé si caduquen les resolucions del Parlament o no, però hi ha una de fa no sé quants anys que deia que això es faria. (*L'oradorriu.*)

Gràcies.

La presidenta

Moltes gràcies a tots els compareixents per les seves aportacions, explicacions, per transmetre en aquest eix concret totes les seves aportacions. Per part dels grups parlamentaris si no hi ha cap aclariment molt puntual entenc que ho deixaríem aquí, sí? (*Pausa.*) Doncs insistir, donar-vos les gràcies. Si ens voleu fer arribar, com han demanat diferents grups, les vostres intervencions ho distribuïrem a tots els grups parlamentaris, ho deixeu vosaltres mateixos.

I sense més punts a l'ordre del dia aixecaríem la sessió.

La sessió s'aixeca a...